

TÜRKİYE ESNAF ve SANATKARLARI KONFEDERASYONU

Aylık Elektronik Haber Bülteni – Yıl : 1 Sayı : 2 – Haziran 2008

İstihdam Paketi ve Esnafımız

Kamuoyunda "İstihdam Paketi" olarak isimlendirilen 5763 sayılı Kanun, 26 Mayıs 2008 günü yürürlüğe girmiştir. Kanunda yer alan ve esnaf-sanatkar kesimini ilgilendiren düzenlemeler bu ayın Elektronik Haber Bülteninde etraflıca değerlendirilmiştir.

Arkadaşlarımın yaptıkları çalışmalardan da anlaşılacağı üzere Kanun Koyucu daha önceki teşvik yasalarında da olduğu gibi ağırlıklı olarak orta ve büyük boy işletmeleri desteklemeyi amaçlamıştır. Yatırımların ve istihdamın teşviki bağlamında her zaman orta ve büyük işletmelerin gözetilmesi kuşkusuz eleştirilmesi gereken bir husustur. Destek ve teşvik gereğine yıllardır vurgu yaptığımız küçük işletmeler maalesef bu defa da arzu edilen ölçüde önemsenmemiş, ülke katma değerinin ve istihdamın artırılmasındaki önemi maalesef değerlendirilememiştir. Bununla beraber, 18-29 yaş arası gençlerin istihdamları halinde sigorta primine ait işveren hisselerinin İşsizlik Sigortası Fonu tarafından karşılanmasına ilişkin düzenleme, esnaf ve sanatkarlarımızı da kapsama almış olması dolayısıyla son derece takdire şayandır.

Başta esnaf ve sanatkarlar olmak üzere küçük işletmelerle ilgili destek ve teşvik önlemlerinin artırılması halinde bunun ülkemiz katma değerine ve istihdamın geliştirilmesine küçümsenemez katkılar yapacağı çok iyi bilinmelidir. Yeterki esnaf ve sanatkarlarımızın önündeki engeller kaldırılınsın, onların el ve kollarını bağlayan bürokratik kısıtlamalar sona erdirilsin.

Saygı ve sevgilerimle ...

Bendevi PALANDÖKEN
TESK Genel Başkanı

İçindekiler

Kısa haberler	2
İşverenin umutla beklediği "istihdam paketi" açıklandı	3
Stratejik yaklaşım: "önce küçük düşün" prensibi	4
Esnaf ve sanatkar beklenti anketinin değerlendirilmesi	6
Borçsuz sigortalılığa MERHABA diyebilmek.	8
Tersane kapatmak çözüm değil	9
Hukuki açıdan sigara sorunu	10
Şimdi sıra sizde	11
Açılan kapanan işyeri istatistikleri	12
E- bülten'in yansımaları	13
Bir kitap önerisi	14

Sanayi ve Ticaret Bakanı Zafer Çağlayan; "Türkiye'de ne zaman siyasi istikrarsızlık yaşandıysa, her zaman ilk tokadı esnaf yedi"

BESOB Eğitim Merkezinde esnaf ve sanatkarlar ile bir araya gelen Sanayi ve Ticaret Bakanı Zafer Çağlayan, esnafın sıkıntılarını dinleyerek yapılan çalışmalar hakkında bilgi verdi. Kendisinin de esnaflık yaptığını belirten Bakan Çağlayan, sıkıntıları çok iyi bildiğini belirtti. Esnafın Türkiye'de yaşanan olaylardan çok fazla etkilendiğini kaydeden Bakan Çağlayan, "Türkiye'de ne zaman siyasi istikrarsızlık yaşansa her zaman ilk tokadı esnaf yedi.. Piyasalardan para çekildiği zaman damardan kan çekilmesine benzer. İnsanlar niye alışveriş yapmıyor niye para harcamıyor bunu iyi görmek gerekir. Bir ülkede siyasi istikrar, esnaf ve sanatkar için olmazsa olmazlardandır. Esnafın yüzünün gülmesi için piyasada para olması gerekir" dedi.

75 Bakkal birleşti, Marketlere savaş açtı.

Bursa'da 75 bakkalın biraraya gelerek kurduğu Bakkop açıldı. Türkiye'de bir benzeri olmadığı belirtilen Bakkop'un 75 bakkalın biraraya gelmesiyle kurulduğu, kooperatifin bakkallar adına ürünleri daha düşük fiyatla toplu satın alıp, bakkalların marketlerle rekabet etmesini sağladığı belirtildi.

**Esnafı satın al !
Kendi Yurdunda kal**

Mesleki eğitim merkezlerinde istihdam garantili mesleki eğitimler başladı

1992-2006 yılları arasında Şanlıurfa'da sanayi ve hizmet sektörünün talep ettiği ve gereksinim duyduğu nitelikli eleman ihtiyacını karşılamak üzere "Ziraat Makine ve Alet Yapım Tamirciliği, Tornacılık, Kaynakçılık, Oto Motor Tamirciliği, CNC Tezgah Operatörü, Büro Elemanı, Sekreter, Satış Elemanı Bilgisayar Operatörlük, Muhasebe Elemanı, Yönetici Sekreter" meslek dallarında dış finans destekli projelerle mesleki eğitimler düzenleyen Meksa Vakfı, 2006 yılından itibaren Şanlıurfa Ticaret ve Sanayi Odası, Şanlıurfa Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği desteğiyle ŞUTSO-ŞESOB-MEKSA Mesleki Eğitim Merkezi adı altında tüm faaliyetlerini sürdürüyor. Dünya Bankası tarafından desteklenen eğitimlerde, meslek dallarında nitelikli eleman ihtiyacının karşılanması ve işsiz gençlerin istihdam edilmeleri için Özelleştirme Sosyal Destek Projesi (ÖSDP) kapsamında İş Kurumu Şanlıurfa İl Müdürlüğüne kayıtlı işsiz gençlere yönelik istihdam garantili meslek edindirme eğitimleri başladı Eğitimler sonucunda kursiyerlerin en az yüzde 60'ının istihdamı sağlanacağı açıklandı.

Bakırcı dedenin azmi

Tokat'ta, bakırcılığa 10 yaşında başlayan 80 yaşındaki Mustafa Yıldız, mesleğini ilk günkü heyecan ve azmiyle icra ediyor.

Kentin tarihi mekanlarından Taşhan'da, hediyelik bakır eşyası satan Bakırcı Mustafa Yıldız, çalışma gücü ve zindeliğini ibadete ve beslenmeye bağladığını söyledi. Sulusokak Çarşısında o yılların favori iş olan bakırcılığa çirak olarak başladığını, 1952 yılında ise dükkan açtığını belirtti.

Bakırcılığın eski ilgisini kaybettiğini belirten Yıldız, "Eskiden günlük bir ton mal çıkarıyorduk, yine de yetmiyordu. Diğer illere sipariş yetiştiremiyorduk. Bugünlerde ise burada turistlere satış yapıyoruz." dedi.

İşverenin umutla beklediği "İstihdam paketi" açıklandı

Nuran SENAR

Eğitim ve Planlama
Müdürü

egitimmd@tesk.org.tr

Kamuoyunda "İstihdam Paketi" olarak bilinen 5763 sayılı "İş Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun" 26 Mayıs 2008 tarih ve 26887 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girdi.

Söz konusu Kanun ile getirilen teşvikler yoluyla ülkemizin istihdam kapasitesini arttıracak yatırımların çoğaltılması, yeni iş alanlarının yaratılması, iş piyasasının esnekleştirilmesi ve aktif istihdam politikalarının uygulanması amaçlanıyor.

Ülkemizin önündeki en önemli sorunun işsizlik olduğu konusunda herkes hemfikir görünüyor. TÜİK'in en son verilerine göre işsizlik oranımız % 11.3 civarında, ama gerçekte bu oranın %20'leri bulduğu ifade ediliyor. Çünkü her anlamda ciddi bir kayıtlı dışlığın olduğu ülkemizde gerçekçi rakamlara ulaşmak çok zor.

Nüfusumuzun yarıyı geçen bir bölümü kadın olmasına rağmen kadınların işgücüne katılma oranı %25'lerin altında. Genç nüfusumuz ile öğünen bir ülkeyiz ama işsizlik oranının en yüksek olduğu kesim gençler. Yine TÜİK'in son verilerine göre gençlerimizin %21'i işsiz.

Gerçekliği konusunda tereddüt yaşanmayan olgulardan biri ülkemizdeki işletmelerin neredeyse %98'e yakın bir bölümünün 10 ve altında işçi çalıştıran mikro işletmeler ile esnaf-sanatkarlardan oluştuğudur. Söz konusu işletmeler istihdamın da %60'ı geçen bir bölümünü karşılıyorlar.

Ancak, ne yazık ki, başta istihdama yönelik teşvikler olmak üzere her tür teşvikten en az yararlanan, göz ardı edilen, kendi başlarının çaresine bakmaları beklenen kesim de bu kesim. Bu tür politikalarla, sayıca fazla, kayıt dışılığın yaygın olduğu, ulaşılmasında zorluk çekilen bir kesim olmaları nedeniyle teşvik mekanizmaları içine giremeyen esnaf-sanatkarlar ve mikro işletmelerin, bu yapılarından sıyrılarak kendilerini geliştirmelerini, istihdam kapasitelerini arttırmalarını beklemek mümkün görülüyor.

Yürürlüğe giren "İstihdam Paketi"nde ölçek ayrımı yapılmaksızın işverenlerin yüklerini azaltan önemli teşvikler var. Bunlardan;

1- 50 ve daha fazla işçi çalıştıran özel sektör işverenlerine getirilmiş olan eski hükümlü ve terör mağdurları çalıştırma zorunluluğu kaldırılıyor, zorunlu özürlü çalıştırma oranı ise özel sektör için %6'dan %3'e indiriliyor. Zorunlu olarak %3 oranında özürlü çalıştıran işverenlerin çalıştırdıkları özürlülerin asgari ücret tutarındaki sigorta primlerinin işveren hissesinin tamamının, %3 oranından fazla özürlü çalıştıranlar ile yükümlü olmadığı halde özürlü çalıştıranların çalıştırdıkları özürlülerin asgari ücret tutarındaki sigorta primlerinin işveren hissesinin yarısının Hazine tarafından karşılanması,

2- 1 Temmuz 2008 tarihinden itibaren 1 yıl içinde mevcut istihdama ilave olarak işe alınan kadınlar ile 18-29 yaş arası gençlere ait asgari ücret tutarındaki sigorta primlerinin işveren hisselerinin 5 yıl boyunca kademeli (ilk yıl %100, ikinci yıl %80, üçüncü yıl %60, dördüncü yıl %40 ve beşinci yıl %20) olarak İşsizlik Sigortası Fonu tarafından karşılanması

3- Ayrıca, işsizliğin azaltılması ve yatırımların istihdam odaklı olarak artırılması amacıyla sigortalıların, malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primlerinin işveren hissesinde 5 puanlık indirimine gidilmesi,

4- İşverenlerin işyeri kurma aşamasında ve işyerlerini çalıştırırken karşılaştıkları bürokratik prosedürlerin azaltılması/kolaylaştırılması,

5- Kurulacak ortak sağlık ve güvenlik birimleri ile küçük işletmelerin de daha uygun şartlarda iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin yükümlülüklerini yerine getirmelerinin teşvik edilmesi,

esnaf-sanatkar kesimini ve teşkilatını da yakından ilgilendirmekte. Esnaf-sanatkarların bu teşviklerden maksimum düzeyde yararlanabilmesi için esnaf-sanatkarlar teşkilatına büyük görev düşüyor. Teşkilatın bu görevi layıkıyla yerine getireceğine şüphemiz yok.

"İstihdam Paketi"nde bunların yanında, özellikle İşsizlik Sigortası Fonu Kanununda yapılan değişiklikler ile;

1- İşsizlik ödeneği miktarının hesaplanmasında asgari ücretin neti değil brütünün baz alınması ile sigortalı işsizlerin halen almakta oldukları işsizlik ödeneğinde bir miktar artış olması,

2- Sigortalı işsizlerin doğrudan veya elektronik ortamda da İŞKUR'a başvurabilmeleri ve aynı şekilde işverenler tarafından tanzim edilmesi gereken işten ayrılma bildirelerinin fiziki ortamlarında birlikte elektronik ortamda da verilip alınabilmesi,

3- İşgücü piyasasına yeni girenler ile işgücü piyasasında daha önce bulunmakla birlikte halen işsiz olanların da aktif istihdam faaliyetleri çerçevesinde İşsizlik Sigortası Fonundan yararlanmaları sağlanmış oldu.

Tüm bu düzenlemeler ile amaçlanan, yeni işyerlerinin açılmasını ve var olan işyerlerinin istihdam kapasitelerinin artırılmasını sağlayarak, özellikle dezavantajlı gruplar olarak tanımlanan özürlüler, gençler ve kadınların istihdama ve ekonomiye daha fazla katılmalarını destekleyerek işsizlik sorununa çözüm yaratmak.

Umarız diğer pek çok teşvik uygulamasında olduğu gibi eş dostu sigorta ettirme, kayıtsız işçiyi kayıt içine alma gibi amaca hizmet etmeyen uygulamalardan çok, gerçekten işsizlere iş yaratılarak ilave istihdam sağlanır ve fayda-maliyet analizinde fayda tarafı ağır basar.

Stratejik yaklaşım: "önce küçük düşün" prensibi

Görgül GÜNER

AB ve Dışişikiler
Müdürü

disismd@tesk.org.tr

Osmanlı İmparatorluğu, Kurtuluş Savaşı dönemi ve Cumhuriyetin ilk yılları itibariyle ülkemizin sosyo- kültürel yapısına ve ekonomik gelişimine bakıldığında, ülkenin kendi iç dinamikleri çerçevesinde kendine özgü bir yapıya sahip olduğu görülmektedir.

Yaşlı kıta Avrupa' da tarihsel olarak aynı hususlarda, ortak olgular göze çarpmaktadır. Buna karşılık Avrupa ülkelerinin ortaçağın karanlık dönemini geçirmesinden sonra daha fazla ekonomik değere sahip olma ihtiyacı, yenilikçi reformlar ve Rönesans gibi sanatsal etkinlikler nedeniyle, aynı dönemin Anadolu topraklarından farklı bir konuma doğru yol aldığı da bilinmektedir. Sonuç olarak sanayi devrimini gerçekleştiren Avrupa, toplumun beklenti ve gereksinimlerini karşılayabilecek yapıları araştırarak verimliliği artıran ve daha fazla refah seviyesini oluşturan sistemlere yöneldi.

Ekonomik hayatın en birinci aktörleri olan işletmeler Avrupa'da koşullara göre değişim süreci yaşadı. Amerika'da olduğu gibi Avrupa'da da kompleks iş merkezleri ve entegre üretim tesisleri yaygınlaşmaya başladı. Avrupa Birliği içerisindeki mevzuata ve sorumluluklara dayalı sistem içerisinde her ülke aynı yaklaşımı paylaşırsa da, her ülke sosyo- kültürel ve ekonomik

manada yine de farklılıklarını korumaya özen gösterdi.

Bir çok Avrupa ülkesinde gelişim sürecinde tekstil lokomotif bir sektör olarak işlev gördü. Buna karşılık, işletmelerin ölçekleri ülkelere göre değişiklik göstermektedir. Örneğin, Almanya'da ki daha büyük ölçekli ve daha teknoloji esaslı fabrikalara karşılık İtalya'da küçük ölçekli ve daha ziyade aile işletmesi formunda özel dizayna ve stile dayalı sistem tercih edilmiştir. Bu ülkelerin toplumsal yapısı ile uyumlu idi.

Yaşam standardı ve dolayısı ile alım gücü yüksek olan Avrupa vatandaşları, bu sahip olduklarını koruyabilmek ve günümüzün de önemli konusu olan istihdama çare bulabilmek üzere daha çok çalışmak ve üretmekle karşı karşıya kaldı. Hal böyle olunca da, zaman bireyler için en kıymetli unsurlardan birisi oldu. Basit bir yaklaşımla bu konuya da endeksli olarak, büyük alışveriş merkezleri kuruldu ve her birinin içinde büyük süpermarketler açılarak, kısa zamanda bütün ihtiyaçların karşılanabilme imkanı kişilere sunuldu. Gelişen bu işletmeler de globalleşme olgusunun da yardımıyla, uluslar arası yapılara ulaştı.

Büyük ölçekli bu işletmelerin yanı sıra, yardımcı hizmet olarak imalat sektöründe veya daha dar bir merkezde olmak üzere hizmet sektöründe küçük ve orta ölçekli işletmeler bu sisteme dahil olmaya başladı. Böylece bugün Avrupa'da mevzuata göre belirlenen tanım çerçevesinde toplam işletmelerin yaklaşık % 99,8'ini KOBİ'ler oluşturmaktadır. Bu KOBİ'ler istihdamın da üçte ikisini karşılamaktadır. KOBİ'lerin istihdam yaratması ve işsizliği azaltması, büyümeyi teşvik etmesi, verimliliği artırması, rekabeti güçlendirmesi ve bu yolla AB'nin yaşam standardını yükseltmesi gibi konularda çok olumlu katkılarda bulunduğu kabul edilmektedir. AB içerisinde KOBİ kapsamında yer alan sanatkar işletmeleri de ayrı bir ekonomik ve üretim- hizmet gücüne sahiptir.

Bu nedenlere dayalı olarak, günümüzde bütün dünya ülkeleri tarafından küçük işletmelerin ülke ekonomisindeki yeri ve katkıları bilinmekte ve geliştirilmeleri için bir çok inisiyatifler oluşturulmaktadır. Mevzuatın ve sistemin sadeleştirilmesi ve işe başlamanın kolaylaştırılması yönündeki girişimlerin yanı sıra, finansmana erişimdeki engellerin kalkması için de yoğun bir çaba gözlennmektedir.

Ülkemizde ise; sermaye yapısındaki eksiklikler ve ekonomik dalgalanmalardan çok çabuk etkilenen mali sektör nedeniyle, işletmeler AB'ye göre sermaye yapıları itibariyle mikro işletmeler olmasına karşın, ekonominin en birinci unsurudur.

Esnaf ve sanatkarlar da bu grubun içerisinde, toplumsal yaşamda oynadıkları rolün etkisi ile daha da özeldir.

Geleneksel yerleşme yapısı içerisinde, mahallelerdeki esnaf ve sanatkarlar yaşamın bir parçasıdır ve bir nevi mahallenin abisi, ablası ve büyüğü gibi aileler ile iç içedir. Mahallede bulunan bakkal, manav, kasap, manifaturacı ve tamirci gibi esnaf-sanatkarlarla vatandaş bire bir ilişki içerisinde.

Geleneksel yerleşme yapısı içerisinde, mahallelerdeki esnaf ve sanatkarlar yaşamın bir parçasıdır ve bir nevi mahallenin abisi, ablası ve büyüğü gibi aileler ile iç içedir. Mahallede bulunan bakkal, manav, kasap, manifaturacı ve tamirci gibi esnaf-sanatkarlarla vatandaş bire bir ilişki içerisinde.

Aile içi olaylardan, mali hususlara kadar her konu hakkında mahalle esnafı ile sohbet edilmesi toplumsal dokumuzda güzel bir alışkanlıktır. Bu söz konusu esnaf ve sanatkarların sattıkları malları veya sundukları hizmetleri büyük market veya işyerlerinden temin edilmesi gibi bir sisteme gidilse dahi, sosyal anlamda mahalle esnafından asla vazgeçilmemektedir.

Ama maalesef bu fedakar ve önemli kesim uygulanan politikalarda yeterince hak ettiklerine sahip olamamaktadır. Aynı durum halen Avrupa Birliği ülkelerindeki işletmeler için de geçerlidir.

Çok daha bireysel yaşayan ve yalnızlaşan Avrupalı için son yıllarda benzer küçük işletmelere ilginin arttığı tespit edilmektedir.

Günümüzde bütün dünya ülkeleri tarafından küçük işletmelerin ülke ekonomisindeki yeri ve katkıları bilinmekte ve geliştirilmeleri için bir çok inisiyatifler oluşturulmaktadır. Mevzuatın ve sistemin sadeleştirilmesi ve işe başlamanın kolaylaştırılması yönündeki girişimlerin yanı sıra, finansmana erişimdeki engellerin kalkması için de yoğun bir çaba gözlenmektedir.

Hal böyle olunca ve AB tarafından uygulanan girişimciliği arttırıcı tedbirler bu işletmelerin sayısının artmasını da getirmektedir.

AB Komisyonu KOBİ'ler için bir çok politika enstrümanı geliştirmektedir. İşletmelerin temsili kuruluşları uzun zamandan beri, oluşturulan politika araçlarının mutlaka "önce küçük düşün prensibi" esasında olması yönünde çağrılarda bulunmaktadır. Mevzuatın KOBİ'lerin karakteristik yapılarına uygun olarak çıkarılmasını ve bunların geliştirilerek yaşatılmasının sağlanmasını talep etmektedir. Bu yaklaşım, ekonomik katkının yanı sıra sosyal olarak bu işletmelerin toplumdaki önemini daha fazla fakında olunmasına dayanmaktadır.

AB'deki işletme yapılarındaki bu değişime yönelik trend bizim ülkemizde eskiden beri var olan bir yaklaşımdır. Madem, bir çok konuda AB mevzuatı uyumlaştırılmaktadır, bu yaklaşım ülkemizde geliştirilmelidir. Yasa yapıcılar önce küçük düşünerek, ülkemizin kaynaklarını optimum kullanmak amacıyla, esnaf- sanatkar camiasının toplumsal rolüne arkasını dönmemeli ve üst kuruluşlarının taleplerine önem vermelidir.

Bir bebeği kim sevmez? Bebek küçüktür, sevimlidir ve ailenin yaşam kaynağıdır. Esnaf ve sanatkarlar da...

Ahilik Ahlakının Özü

- **Harama bakma**
- **Haram yeme, haram içme**
- **Doğru, sabırlı, dayanıklı ol**
- **Yalan söyleme**
- **Büyüklerinden önce söze başlama**
- **Kimseyi kandırma**
- **Kanaatkar ol**
- **Dünya malına tamah etme**
- **Yanlış ölçme, eksik tartma**
- **Kuvvetli ve üstün durumdayken affetmesini, hiddetliyen yumuşak davranmasını bil ve kendin muhtaçken bile başkalarına verecek kadar cömert ol.**

Esnaf ve sanatkar beklenti anketinin değerlendirilmesi

Zehra KAYA

ARGE Müdür Vekili

Eğitim ve Planlama
Müdür Yardımcısı

zehrakaya@tesk.org.tr

Ülkemizde özellikle 2002 yılından bu yana devam edegelen süreç içerisinde ekonominin genel durumu ile ilgili makro göstergelerde olumlu gelişmeler ortaya çıkmıştır. Büyüme oranı yıllar itibarıyla yükselen oranda istikrarlı olarak artmış, enflasyon tek haneli rakamlara gerilemiş, kişi başına milli gelir dört katına kadar yükselmiş, ihracat artışında rekorlar kırılmıştır. Ancak, tüm bu gelişmelerin esnaf ve sanatkar kesimine etkilerini ölçen inceleme ve araştırmalar yapılmamıştır.

Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonuna üye 2 milyona yakın aktif esnaf ve sanatkar, yanlarında çalışanlar ve bunların aileleri de düşünüldüğünde, ülkemizin yaklaşık beşte birini kapsayan bir kesim hakkında yeterli bilgi ve doküman bulunmaması dikkate alınarak, TESK tarafından Ocak ve Şubat 2008 aylarında geniş kapsamlı bir anket çalışması yapılmıştır.

45 sorudan oluşan anket, TESK'in 81 ildeki 82 esnaf ve sanatkarlar odaları birliğine, birliklere bağlı oda sayısı ile orantılı olarak gönderilmiş ve anketler esnaf ve sanatkarlar tarafından doldurulmuştur. Toplam 7237 kişinin cevapladığı anket ile; esnaf ve sanatkarların temel sorunları, ihtiyaçları, Hükümet ve ekonomik gelişmeler hakkındaki düşünceleri belirlenmiştir. Anket sonuçlarının analizi tamamlandığında yayın olarak basılacak ve ilgili kesimlere dağıtımı yapılacaktır. Aşağıda ise anket sonuçlarına ilişkin olarak genel bir değerlendirme yer almaktadır.

ESNAF VE SANATKAR ANKETİNDEN ELDE EDİLEN SONUÇLAR

Esnaf ve sanatkarların yarısından çoğu, esnafıktan elde ettiği gelirle geçinememektedir. Sadece 10 esnaftan birinin kazancı, geçimini sağlamaya yetmektedir. Esnaf ve sanatkarlık kazançlı bir iş olmaktan çıkmıştır. Bu da esnaf ve sanatkarlığı, hızla tükenme ve bitme noktasına sürüklemektedir. Bu noktadan geri dönülebilmesi için esnaf ve sanatkarlara bir takım destekler verilmesi gerektiği ifade edilmektedir. Bunlar arasında daha uygun koşullarla kredi sağlanması, vergi oranlarının düşürülmesi, esnafa eğitim ve danışmanlık verilmesi öne çıkmaktadır.

Esnaf ve sanatkarların yarısı hayat pahalılığından şikayetçidir. Bu hayat pahalılığı hem esnafın kendi geçimi anlamında, hem de ürettiği ürün ve hizmetin müşteriye pahalı gelmesi anlamında kullanılmaktadır. Müşterilerin satın alma gücü düşüktür. Bunun sonucunda esnaf ve sanatkar geçimini sağlayacak düzeyde satış yapamamaktadır. İşyeri kiralalarının yüksekliği ve sattığı malın yerine yenisini koyamaması da diğer önemli sorunlar olarak dile getirilmektedir.

2007 yılındaki genel seçimlerden sonra esnafın işleri ve kazancı, artacağını bekllemelerine rağmen azalmış, yani seçimler esnaf ve sanatkarı olumsuz etkilemiştir. Enflasyondaki düşüş, ekonomik tablolarındaki iyileşmeler esnaf ve sanatkara olumlu yönde yansımamıştır. Tam tersine esnafın dörtte üçü işlerinin geçmişe göre daha kötüye gittiğini söylemektedir.

İşlerin geçmişe göre giderek kötüleşmesinin nedenleri; piyasalardaki nakit sıkışıklığı, esnafın yeterli sermayesinin olmaması, haksız rekabet ile karşı karşıya olması (zincir marketler, Çin malları) ve esnafın çağın gereklerine uyum noktasında kendini yeterince geliştirememesidir.

Esnaf ve sanatkarlar oda, birlik, federasyon ve Konfederasyon başkanlarını tanımakta, sorunlarını yazılı ve görsel basında dile getirdiklerini düşünmekte, ancak bunun yeterli olmadığına inanmaktadır. Bunun yanında teşkilat birimlerinin kendi üyeleri ile yeterli iletişim kurmadığını, onlarla yeterince ilgilenmediğini düşünmektedir.

Esnaf ve sanatkarlar işlerini sürdürebilmek için müşterileri ile yakın ilişki kurmak, vadeli satış yapmak ve kredi kartı kullanılmak yöntemlerini kullanmaktadır. Esnaf ve sanatkarların piyasada ayakta kalmak için geleneksel esnaf-müşteri ilişkisini kurmaları zorunlu görülmektedir.

Esnaf ve sanatkarların dörtte üçü Devletten destek alamamakta, ancak bunu ihtiyaç olarak görmektedir. Sağlanabilecek Devlet destekleri arasında vergi oranlarının düşürülmesi, daha cazip şartlarla kredi temini, SSK ve Bağ-Kur prim oranlarının düşürülmesi ve mesleki eğitim imkanı sağlanması öne çıkmaktadır.

Esnaf ve sanatkarlar, ekonomide iyiye gidildiğinin söylenmesine karşın bunu yeterince hissetmemektedir. Tam tersine bu büyük camia, hızla yok olma sürecine girmekte, yoksullaşmaktadır. Kazancı evini geçindirmeye yetmemektedir.

Esnaf ve sanatkarlar büyük çoğunlukla kendi sermayeleri ile iş kurmaktadır. Kredi alarak iş kurma oranı düşüktür. Bunun nedeni kredi faizlerinin ve geri ödeme şartlarının ağır olmasıdır. Esnaf ve sanatkarlar hem kredi alırken hem de bunun geri ödenmesi sürecinde sıkıntı yaşadığı için bu şartlarla kredi kullanmaya soğuk bakmakta, çok zorunlu kalmadıkça kredi kullanmamaktadır. Bu da esnafın işini ve mesleki açıdan kendini geliştirememesi sonucunu doğurmaktadır. Halk Bankasının özelleştirilmesi de doğru bulunmamaktadır.

Esnaf ve sanatkarların dörtte üçü yanında çalıştıracak nitelikli eleman bulamamaktadır. SSK primlerinin yüksek olması nedeniyle sigortalı eleman çalıştırılması sıkıntı yaratmakta ve ağır cezalara rağmen esnafın yarısı sigortasız eleman çalıştırmakta ya da hiç eleman çalıştırmadan kendi işini kendi görmeyi tercih etmektedir.

Esnaf ve sanatkarlar mesleki eğitim almanın gerekli olduğuna inanmaktadır. Bu eğitim; hem mesleki açıdan kendini geliştirecek eğitim olmalı, hem de işini daha iyi yapabilmesi için işletme yönetimi, muhasebe, pazarlama gibi konularda verilmelidir.

Esnaf ve sanatkarlar Bağ-Kur primlerinin çok yüksek olduğunu, Emekli Sandığı ve SSK'ya göre emeklilik şartlarının çok ağır olduğunu, emeklilik aylığının çok düşük olduğunu düşünmektedir. Esnafın belini büken en önemli sorunlardan biri sosyal güvenliktir. Hem kendisi hem de çalışanların prim yükü esnafa çok ağır gelmektedir.

Vergi sisteminden kaynaklanan sorunlar da esnafın çok şikayetçi olduğu konular arasındadır. Esnafın büyük çoğunluğu vergi oranlarının yüksekliğinden şikayetçidir. Esnaf ve sanatkarlar hem kendi işlerinden dolayı ve hem de dolaylı vergiler yoluyla vergi ödemektedir. Belediyelere ödenen harçlar da düşünüldüğünde kazancın önemli kısmını vergiler götürmektedir.

Basit usulde vergilendirme esnaf ve sanatkarlar için önemli bir avantajdır ve devam ettirilmelidir.

Esnaf ve sanatkarların yarısından çoğu, esnafıktan elde ettiği gelirle geçinememektedir. Sadece 10 esnafa birinin kazancı, geçimini sağlamaya yetmektedir. Esnaf ve sanatkarlık kazançlı bir iş olmaktan çıkmıştır. Bu da esnaf ve sanatkarlığı, hızla tükenme ve bitme noktasına sürüklemektedir.

Süpermarketlerin şehir dışına çıkarılması ve bunların çalışma saatlerine sınırlama getirilmesi esnaf ve sanatkarları rahatlatacak ve kepenk kapatmaların önüne geçebilecek önemli bir çıkış yolu olarak görülmektedir. Ayrıca, yeni işyeri açılırken buna sınırlama getirilmesi ve bu konuda işletme açacaklara bilgi verilmesi de gerekli görülmektedir.

AB konusunda esnaf ve sanatkarlar yeterli bilgiye sahip değildir. Dolayısıyla rekabet edebileceklerine de inanamamaktadır. Yurt dışına açılma ve fuarlara katılma açısından yeteri kadar destek verilmemektedir.

SONUÇ OLARAK;

Esnaf ve sanatkarlar, ekonomide iyiyeye gidildiğinin söylenmesine karşın bunu yeterince hissetmemektedir. Tam tersine bu büyük camia, hızla yok olma sürecine girmekte, yoksullaşmaktadır. Kazancı evini geçindirmeye yetmemektedir. Vergi oranlarının, Bağ-Kur ve SSK primlerinin yüksekliği, hem kendisi hem de yanında çalışanların primlerini ödemek zorunda olması, ağır çalışma ve emekli olma şartlarına rağmen emekli maaşlarının düşük olması esnafı zor durumda bırakmakta ve umutsuzluğa sürüklemektedir.

Bir de bunun üstüne esnafın karşı karşıya olduğu haksız rekabet, piyasalardaki nakit sıkıntısı ve esnafın müşterisi olan işçi, memur, çiftçi ve emeklinin alım gücünün düşüklüğü eklenince esnaf ve sanatkarlar için gerçekten de çok acil olarak tedbirler alınması gerektiği ortaya çıkmaktadır.

Esnaf ve sanatkarlar bu ülkenin orta direği olma vasfını hızla kaybetmektedir. Bu da ülkemiz için hem ekonomik hem de toplumsal açıdan büyük bir tehlikedir. Hükümet, esnaf ve sanatkarları rahatlatacak tedbirleri (vergi indirimleri, teşvik programları, uygun maliyetli kredi gibi...) bir an önce uygulamaya koymalıdır.

Daha çok üret ... Daha az tüket...

Borçsuz sigortalılığa MERHABA diyebilmek.**Nevin DAĞ**Teşkilat ve İlgili
Kuruluşlar Müdürü

nevindag@tesk.org.tr

Ülkemizde ne zaman prim affı söz konusu olsa insanlar ikiye ayrılıyor. Bir tarafta, afların, düzenli prim ödeme alışkanlıklarını ortadan kaldırdığını, prim ödeyenlerin cezalandırıldığını ve haksızlık yapıldığını savunan grup; diğer tarafta gerçekten ödeme imkanı bulamadıkları için primlerini ödeyemeyenlere sağlanan bu kolaylıkların, ülkemizde yaşanan ekonomik sıkıntılar içinde gerekli olduğunu savunan grup..

İşverenlerin SSK prim borçları yalnızca ekonomik bir nitelik taşımakta iken esnaf ve sanatkarlarımızın prim borçları ekonomik, sosyal ve yaşamsal bir nitelik taşımaktadır. Çünkü, Bağ-Kurlu sigortalılar, borçlu oldukları dönemde kendileri ve aile bireyleri sağlık hizmetlerinden yararlanamamakta ve ciddi sorunlarla karşı karşıyadır. Hatta bazı esnaf ve sanatkarlarımız ise emeklilik hakkını kazandıkları halde borçlu olduğu için emekli olamamakta ve borçları katlanarak büyümektedir.

Bu nedenle, esnaf ve sanatkarların, yalnızca af çıkar beklentisiyle primlerini ödenmediğini düşünmek yerine, primlerin neden ödenmediğini önyargısız bir yaklaşımla araştırmak daha doğru olacaktır.

Amaç, ne olursa olsun; ister sigortalılara ödeme kolaylığı getirmek, ister sosyal güvenlik kurumlarının alacaklarının tahsilini hızlandırmak olsun, istihdam paketine son anda eklenen bu düzenleme genel olarak olumlu karşılanmıştır.

5763 sayılı Kanunla yapılan son düzenlemeye kısaca bakmak gerekirse;

- Esnaf ve sanatkarların; 31 Mart 2008 tarihine kadar olan prim ve sosyal güvenlik destek primi borçları,
- İşverenlerin; çalıştırdıkları işçilerle ilgili olarak 31 Mart 2008 tarihine kadar ödenmeyen sigorta prim borçları, işsizlik sigortası primi, idari para cezası, sosyal yardım zammı borçları,
- İsteğe bağlı sigortalıların; 31 Mayıs 2003 ila 31 Mart 2008 dönemleri arasında isteğe bağlı sigortalılıklarının devam ettiği süre içindeki prim borçları,
- 31 Mart 2008 tarihine kadar bitirilmiş olan özel bina inşaatı ile ihale konusu işlerden yeterli işçilik bildirmediği anlaşılana kadar fark işçiliğe ilişkin borçları,
- Topluluk sigortasına tabi olanların 31 Mart 2008 döneminden önceki prim borçları,

- Tarım sigortalısı Bağ-Kur'luların 31 Mart 2008 tarihine kadar olan prim borçları, Yasanın yürürlüğe girdiği tarihten (26 Mayıs 2008) itibaren iki ay içinde yazılı başvuru yapılması,
- Borç aslının tamamının ve hesaplanan gecikme cezası ve gecikme zammının % 15'inin başvuru tarihini takip eden bir ay içinde ödenmesi halinde, gecikme cezası ve gecikme zammının kalan %85'i,
- Borç aslının tamamının ve hesaplanan gecikme cezası ve gecikme zammının; % 45'inin, 12 aya kadar (12 ay dahil) taksitle ödenmesi halinde gecikme cezası ve gecikme zammının %55'i,
- Borç aslının tamamının ve hesaplanan gecikme cezası ve gecikme zammının; % 70'inin, 24 aya kadar (24 ay dahil) taksitle ödenmesi halinde gecikme cezası ve gecikme zammının %30'u, terkin edilecek ve ilk taksitin ödeme yükümlülüğü başvurunun yapıldığı ayı takip eden ayda başlayacaktır.

Bağ-Kura kayıtlı 1.439.011. borçlu sigortalıdan 582.875'inin yani yaklaşık %40'ünün 20.000 YTL'nin üzerinde borcu bulunmaktadır. İçinde bulunduğumuz ekonomik durgunluk döneminde binlerce YTL'lik bu borçlarının nasıl ödeneceği de ayrı bir tartışma konusu. Söz konusu borçları ödemek için bankalardan kredi çekilip yeni borçlanmalar mı yapılacak. Yoksa geçmiş aflarda olduğu gibi büyük bir hevesle başvuruda bulunup, ödemeler düzenli olarak yapılamadığı için, af kapsamından çıkılarak yine başa mı dönülecek Durum gösteriyor ki esnaf ve sanatkarlarımızın bir çoğu bu imkandan yararlanmak için başvuruda bile bulunamayacak.

Eğer, yapılan düzenleme ile; prim borç asıllarının tahsil edilip, gecikme zammı ve faizlerinin tamamının terkin edilmesi imkanı sağlansa ve taksitleri ödeme için öngörülen süre daha uzun olsa idi, Yasanın uygulanabilirliği ve başarıya ulaşma şansı daha yüksek olacaktı.

Borçsuz bir sigortalılığa, sağlıklı bir yaşama ve mutlu bir emekliliğe merhaba diyebilmek umduyla....

İşverenlerin SSK prim borçları yalnızca ekonomik bir nitelik taşımakta iken esnaf ve sanatkarlarımızın prim borçları ekonomik, sosyal ve yaşamsal bir nitelik taşımaktadır.

Tersane kapatmak çözüm değil

**S.Cüneyt
YEŞİLKAYA**

Vergi Danışmanı
cuneyt@tesk.org.tr

Tuzla tersanelerinde yılbaşından bu yana 8. ve son 10 yılda 61. ölümlü iş kazasının yaşanmasının ardından, herkes bir sorumlu aramaya başladı. İşveren işçiyi, işçi işvereni, vatandaşlar da gerekli tedbir ve denetimleri yapmayan memurları sorumlu tutuyor. Sonuçta henüz bir sorumlu bulunabilmiş değil ama tersaneleri kapatmak da çözüm değil.

Tersanelerdeki iş kazalarının sorumlularını tespit etmek tabii

ki bizim görevimiz değil ama şu da çok açık ki, **iş sağlığı ve güvenliği konusunda işçilerini bilgilendirmeyen ve gerekli tedbirleri almayan işverenler sorumludur. Varsa, alınan kurallara uymayan işçiler sorumludur; işverenin ve işçinin, iş sağlığı ve güvenliği konusundaki yükümlülüklerini yerine getirip getirmediğini tespit etmekle görevli inceleme memurları sorumludur.**

O halde, yaşanan iş kazaları nedeniyle bir sorumlu aramaktansa, bundan sonra bu kazaları en aza indirecek tedbirleri almak daha yerinde olacaktır.

İş kanunumuz, iş sağlığı ve güvenliği konusunda konuyla ilgili tüm taraflara bazı görevler yüklemiştir. Örneğin; **işverenler, çalışanlarını bilgilendirmek, eğitim vermek ve iş kazalarını önlemek konusunda gereken tedbirleri almakla yükümlüdür. İşçiler, işverenin vereceği eğitim programlarına katılmak ve alınan kararlara uymakla yükümlüdür. Devlet de gerekli denetimleri yapmak ve varsa tespit ettiği eksiklikleri rapor ederek bunların tamamlanmasını takip etmekle yükümlüdür.** Sadece tersanelerde değil işyerlerinin tamamında, herhangi bir iş kazasının meydana gelmemesi için tüm tarafların, bu yükümlülüklerini harfiyen yerine getirmeleri gerekiyor.

Yaşanan tüm acı olaylara rağmen Tuzla tersaneleri, gemicilik sektöründe yüz akımız olmaya başladı. Sanayi ve Ticaret Bakanı Sayın Zafer Çağlayan'ın açıklamasına göre Türkiye, tersanecilikte dünya 8.'si, mega yat üretiminde de dünya 3.'sü. **88 metre uzunluğundaki ve 115 milyon Euro değerindeki dünyanın en büyük yelkenlisi The Maltese Falcon (Malta Şahini) Tuzla'da üretildi.** Daha iyilerinin de üretileceğinden hiç şüphemiz yok ama bunlar yaşanan ölümlü iş kazalarının gözü ardı edilmesini de gerektirmiyor.

Ne Yapmak Lazım?

Öncelikle Tuzla'daki tersanelerin tamamı bir araya gelerek **doktor ve mühendislerle iş müfettişlerinin de olduğu bir iş sağlığı ve güvenliği kurulu oluşturulmalı. İster taşeron olsun, ister kadrolu çalışan olsun, tüm işçilerin bu kurul tarafından verilecek eğitimden geçmesi ve yapılacak sınavların sonunda alınacak sertifikalarla tersanede çalışması mümkün olmalı.** Kurul ayrıca, işyerlerini de alınması gereken tedbirlerin tespiti için incelemeli ve iş müfettişleri de bu kurulun hazırlayacağı rapor doğrultusunda işyerlerini denetlemeli.

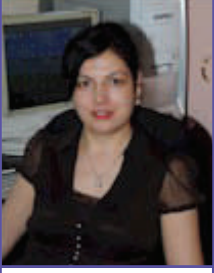
AB'de Anlayış Değişti

Avrupa Komisyonu, 2007 yılında işyerinde verimliliği ve kaliteyi artırmak amacıyla iş sağlığı ve güvenliği konusunda bir strateji planı hazırladı. Bu plan çerçevesinde, **üye ülkelerde 2007 - 2012 yılları arasında iş kazalarının yüzde 25 azaltılması hedefleniyor.** Yeni anlayışa göre, iş sağlığı ve güvenliği konusunda yasayı çıkarıp, uymayanlara ceza kesmek yerine, hem işverenlerin hem de işçilerin bilgilendirilmesine ve bilinçlendirilmesine yönelik çalışmalar yapılması düşünülüyor. Bu çerçevede, **devletin de içinde olduğu ve kâr amacı gütmeyen bağımsız kuruluşlar, tek tek tüm işyerlerine gidecek ve o işyerindeki çalışma koşullarına göre işçi ve işverenlere iş kazalarının meydana gelmemesi için eğitim verecekler.**

Sonuçta Avrupa Komisyonunun, işverenlere ceza kesmenin iş kazalarını önlemeyeceği konusundaki görüşü, bizim için de geçerli. Bu nedenle bizim de tersanelerimizi kapatmamızın çözüm olmayacağı açıkça ortada. **Çözüm, öncelikle işçi ve işverenin eğitimi ve ardından da denetlenmesidir.**

İşverenler, çalışanlarını bilgilendirmek, eğitim vermek ve iş kazalarını önlemek konusunda gereken tedbirleri almakla yükümlüdür. İşçiler, işverenin vereceği eğitim programlarına katılmak ve alınan kararlara uymakla yükümlüdür.

Hukuki açıdan sigara sorunu

**Av. Yasemin
ERTEKİN**

Hukuk Müşaviri

yertekin@tesk.org.tr

Türkiye için, özellikle de için sigara tiryakileri için 19 Mayıs sabahı yeni bir dönem başladı. Sigara içilmesi çeşitli ülkelerde giderek hukuksal düzenlemelere konu olmaktadır. Bu anlamda Türkiye de sigara yasağı konusunda uluslararası eğilime uymaktadır.

Tütün Mamullerinin Zararlarının Önlenmesine Dair Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun 19/01/2008 tarih, 26761 sayılı Resmî Gazetede yayımlanmıştır. Bu Kanuna göre;

-Kamu hizmet binalarının kapalı alanlarında, koridorları dahil olmak üzere her türlü eğitim, sağlık, üretim, ticaret, sosyal, kültürel, spor, eğlence ve benzeri amaçlı özel hukuk kişilerine ait olan ve birden çok kişinin girebileceği (ikamete mahsus konutlar hariç) binaların kapalı alanlarında, taksi hizmeti verenler dahil olmak üzere karayolu, demiryolu, denizyolu ve havayolu toplu taşıma araçlarında, okul öncesi eğitim kurumlarının, dershaneler, özel eğitim ve öğretim kurumları dahil olmak üzere ilk ve orta öğrenim kurumlarının, kültür ve sosyal hizmet binalarının kapalı ve açık alanlarında, özel hukuk kişilerine ait olan lokantalar ile kahvehane, kafeterya, birahane gibi eğlence hizmeti verilen işletmelerde, sigara içilmeyecektir. Bu yerlerde, tütün içilmesinin yasak olduğuna ve bu yasağa uymama halinde ortaya çıkacak cezai sonuçlara ilişkin uyarılar herkesin görebileceği yerlere asılacaktır.

Ancak, otelcilik hizmeti verilen işletmelerde, tütün ürünleri tüketen müşterilerin konaklamasına tahsis edilmiş odalar oluşturulabilecek ve açık havada yapılan her türlü spor, kültür, sanat ve eğlence faaliyetlerinin yapıldığı yerler ile bunların seyir yerlerinde tütün ürünleri kullanılmayacaktır. Ancak bu tesislerde, tütün ürünlerinin tüketilmesine mahsus alanlar oluşturulabilecektir.

- Tütün ürünlerinin ve üretici firmaların isim, marka veya işaretleri kullanılarak her ne suretle olursa olsun reklam ve tanıtım yapılmayacaktır. Bu ürünlerin kullanılmasını özendirilen veya teşvik eden kampanyalar düzenlenmeyecektir.

-Tütün ürünü işletmelerinde, 18 yaşını doldurmamış kişiler çalıştırılmayacak ve bu kişilere tütün ürünleri satılmayacaktır.

-Sigara yasağının uygulanması ve tedbir alınmasıyla ilgili yükümlülüklerini yerine getirmeyen işletmeler önce yazılı olarak uyarılacak, bu uyarıya rağmen yükümlülüklerini yerine getirmeyenlere belediye sınırları içinde belediye encümeni, belediye sınırları dışında ise mahalli mülki amir tarafından ceza verilecektir.

Bu Kanunun, özel hukuk kişilerine ait olan lokanta, kahvehane, kafeterya, birahane gibi eğlence hizmeti verilen işletmelerde sigara içilmeyeceğine ilişkin hükmü 19/07/2009 tarihi itibarıyla yürürlüğe girecektir.

Yeşilay'ın rakamlarına göre; 15 yaşın üzerindeki Türk vatandaşlarının %40'ı sigara tiryakisi. Türkiye'de günde 17 milyon paket sigara tüketiliyor. Hükümet verilerine göre ise yılda 160 bin kişi sigaradan kaynaklanan hastalıklar nedeniyle ölmektedir.

Kamu binalarında sigara içme yasağı aslında ülkemizde 19 Mayıs 2008 tarihinde yürürlüğe giren Kanundan önceki bir uygulamaydı. Ancak, duvarlara asılı "Sigara İçilmez" yasağına ilişkin yazılara uygulamada dikkat eden kimse de bulunmamaktaydı. Ancak kapalı mekânlarda sigara yasağına ilişkin Tütün Ürünlerinin Zararlarının Önlenmesi ve Kontrolü Hakkında Kanunun etkin cezai müeyyidelerle birlikte, 19 Mayıs 2008 tarihi itibarıyla uygulamaya başlamasıyla, bu yasağın birey özgürlüğüne aykırı olduğu yönünde bir tartışma hemen başladı.

Özgürlük, çeşitli şekillerde tanımlanmış bir kavramdır. Bu anlamda, sigara tiryakileri açısından da "Sigara İçme Özgürlüğü"nden bahsedilebilir. Demokratik rejimlerde özgürlük asıl, sınırlandırma ise istisnayı oluşturduğundan, kural olarak sigara içme özgürlüğünden bahsedilebilir.

Ancak, Anayasamızda düzenlenen özgürlükler içinde, bu nitelikte bir özgürlüğü kapsamına dahil edebileceğimiz bir özgürlük bulunmamaktadır. Bu nokta da sigara içme yasağına ilişkin Anayasamızda doğrudan yasaklayıcı bir düzenlemenin olmadığı tartışması başlatılmaktadır. Bir temel hak ve özgürlüğe sahip olabilmek için Anayasada bu özgürlüğün açıkça düzenlenmesine ihtiyaç bulunmamaktadır. Çünkü, Anayasamızın 12. maddesine göre; "Herkes, kişiliğine bağlı, dokunulmaz, devredilmez, vazgeçilmez hak ve hürriyetlere sahiptir" denilmektedir.

Toplumsal yaşamın düzenini sağlayabilmek için özgürlüklerin sınırlandırılması kaçınılmaz bir zorunluluktur. Kaldı ki, bazen özgürlüklerin sınırlandırılması bireylerin menfaatleri için de gereklidir. Bu nedenle sigara içme özgürlüğünün yasalarla engellenmesi, sınırlandırılmasında hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

Kaldı ki, İnsan ve Vatandaş Hakları Bildirgesi'ne göre; hürriyet, başkasına zarar vermeyen her şeyi yapabilmektir, bundan ötürü her insan için tabii hakları kulanmasının sınırı toplumun diğer bireylerinin de aynı haklardan faydalanabilmesini sağlayan sınırdır.

Dolayısıyla, hep beraber toplumsal ahlakın da getirdiği sorumlulukla bu yasanın uygulanabilmesi için üzerimize düşen görevleri yerine getirmeliyiz.

Şimdi sıra sizde

"Şimdi Sıra Sizde" sloganı, Avrupa Birliği tarafından desteklenen ve TESK'in yararlanıcı kuruluş olduğu Kadın Girişimciliğinin Desteklenmesi Projesi'nin tanıtımında kullanılmaktadır.

Avrupa Birliği ile ülkemiz arasındaki ilişkiler bağlamında, Gümrük Birliği'nin kurulması ve daha sonraki süreçte oluşturulan programlar kapsamında Konfederasyonumuz teşkilatın ve üyesi olan esnaf ve sanatkarların gelişimine katkı sağlayacak projelere özel önem vermektedir. Son yıllarda Avrupa Birliği, Lizbon Stratejisi'nin hedeflerini de göz önüne alarak girişimciliğe ve kadınlar, gençler ve dezavantajlı gruplara yönelik uygulamaları öncelikli olarak hayata geçirmeyi desteklemektedir.

Türkiye'de ulu önder Atatürk'ün çizdiği ve uyguladığı yol içerisinde kadınlarımız, dünyanın bir çok ülkesinden önce gerek siyasi haklar gerek sosyal statü açısından önemli haklar kazanmıştır. Buna karşın, ülkemizin ekonomik koşullarında, kadınların yeterince ekonomiye ve iş dünyasına iştirak edebildikleri maalesef söylenememektedir.

Son nüfus sayımı sonuçları değerlendirildiğinde, kadın erkek nüfusunun dengeli olduğu görülmektedir. Buna karşın iş gücü istatistiklerine göre, çalışan kadınlar içinde de sadece %1.2'lik kesim işveren ve %13'lük kesim ise serbest meslek sahibi olarak yer almaktadır.

Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nın e-esnaf ve sanatkar veri tabanı kayıtlarına göre toplam 1 milyon 881 bin esnaf ve sanatkar içinde muhtelif mesleklerde 149.772 kadın esnaf ve sanatkar bulunmaktadır. Kadınlar daha ziyade kuaför, bakkal, fırıncı, kantinci, pazarcı, lokantacı, tuhafiyeci, terzi ve konfeksiyon imalatçısı olarak çalışmaktadır.

Ülkemizin kalkınması için, demografik açıdan önemli bir büyüklüğü oluşturan kadınların sahip oldukları yeteneklerinin ve fikirlerinin hayata geçirilmesine ve kendi işinde çalışan ve girişimci olan kadınların sayısının artırılmasına ihtiyaç bulunmaktadır. Ev işleri ve aile ekonomisi dikkate alındığında, kadınlar aktif üreticidir, fakat kendi işlerinin sahibi olarak ekonomiye katkıda bulunamamaktadırlar. Kadınların enerjilerinden ve yapı itibarıyla sahip oldukları yaratıcılıklarından yararlanılması gerekmektedir.

İş gücü istatistiklerine göre, çalışan kadınlar içinde sadece %1.2'lik kesim işveren ve %13'lük kesim ise serbest meslek sahibi olarak yer almaktadır.

Toplumumuzda kadınların girişimci olarak iş dünyasında yer almasını engelleyen kültürel, sosyal ve mali sorunları vardır. En önemli engel ise, kendi sınırlı mali kaynaklarıdır. Bunun yanı sıra, eğitim seviyesindeki eksiklik, aile yükümlülükleri, aile dışındaki maddi kaynaklara sınırlı erişim ve kendilerini girişimci olmaya yöneltecek ve onları harekete geçirecek yeteneklerini ortaya çıkarmalarına yardımcı olacak eğitim ve danışmanlık hizmetlerinin yetersizliğidir.

Bütün bu hususlar ve Avrupa Birliği'nin politik yaklaşımları dikkate alınarak, TESK tarafından Kadın Girişimciliğinin Desteklenmesi Proje hazırlanmış ve kabul edilerek 24 Temmuz 2007 tarihinde uygulanmaya başlamıştır.

Proje 25 ilde Esnaf ve Sanatkarları Odaları Birliği bünyesinde yürütülmektedir. 9 Merkez il ve bu illerle birlikte çalışan 16 bağlı merkez bulunmaktadır. Merkez iller; Ankara, İstanbul, Manisa, Samsun, Antalya, Nevşehir, Konya, Malatya ve Erzurum'dur. Diğer bağlı iller ise; Amasya, Balıkesir, Düzce, Eskişehir, Erzurum, Hatay, Kastamonu, Muğla, Kırklareli, Ordu, Sivas, Tekirdağ, Tokat, Tunceli, Uşak ve Yozgat'tır.

AB tarafını oluşturan Hollandalı Ecorys Firması liderliğindeki konsorsiyum tarafından uzun dönemli olarak çalışan 14 kişiden oluşan Teknik Yardım Ekibi ve TESK'te oluşturulan Proje Koordinasyon Birimi birlikte çalışarak, ülkemizde önemli bir eksikliğe hizmet edilmektedir.

Projenin amacı; kadınlara eğitim ve danışmanlık hizmeti verilmesi ve projenin uygulandığı ESOB'lar bünyesinde sürdürülebilir Kadın Girişimcilik Merkezi kurulmasıdır. Bu çerçevede, 4500 kadın eğitilecek ve 1500 kadına danışmanlık verilecektir.

Genel Girişimcilik ve Girişimciliğin Geliştirilmesi olarak iki modül halinde eğitim materyalleri kısa dönemli uzmanlar tarafından hazırlanmış, Proje Koordinasyon Birimi tarafından onaylanmış ve eğitimlere 2 Nisan 2008 tarihi itibarıyla ilk önce Ankara ve İstanbul'da olmak üzere, bütün illerde başlanılmıştır. Her ilde sınıf ve başvuruya göre biten dönemlerin yerine yenisi açılmakta olup, her geçen gün başvuru sayısı artmaktadır. İlk dönemi biten eğitim ve danışmanlık hizmetine katılan kadınlar programı son derece başarılı ve yararlı bulduklarını ifade etmişlerdir.

Proje ile, kadınlara yeni imkanlar sağlanmakta ve ESOB'lar tarafından son derece önemli ve toplumun ihtiyacı olan bir konuda bir hizmet sunulmaktadır. ESOB'lar bu projeyi bir il projesi olarak benimsemişler ve Valilik, Belediye, diğer kamu kuruluşları ve sivil toplum örgütleri gibi yerel ortaklarla birlikte projenin yaygınlaştırılması ve başarılı olması için çalışmaktadırlar.

Sosyal hayatın göz bebeği olan kadınlar; ekonomik hayatta yer almanızı, aile bütçesine katkıda bulunmanızı, sosyal statünüzü geliştirmenizi, istihdam yaratmanızı, çocuklarınıza örnek olmanızı ve sahip olduğunuz potansiyel yeteneklerinizin ortaya çıkmasına yardımcı olacak girişimciliğe atılmak üzere haydi şimdi sıra sizde, eğitimlere katılın ve yeni birer esnaf ve sanatkar olarak iş hayatındaki yerinizi alın.

Açılan Kapanan İşyeri İstatistikleri

Yılın ilk 5 aylık döneminde açılan kapanan işyeri sayısının geçen yılın aynı dönemi ile karşılaştırılması:

	<u>2007 (5 Ay)</u>	<u>2008 (5 Ay)</u>	<u>Değişim</u>
Açılan İşyeri Sayısı	87.968	83.699	% 4,85
Kapanan İşyeri Sayısı	61.720	50.736	% 17,79

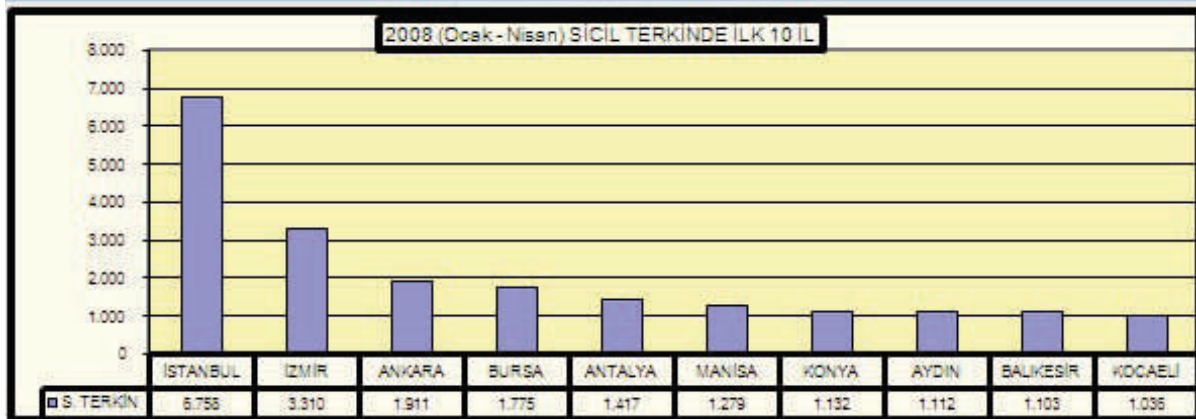
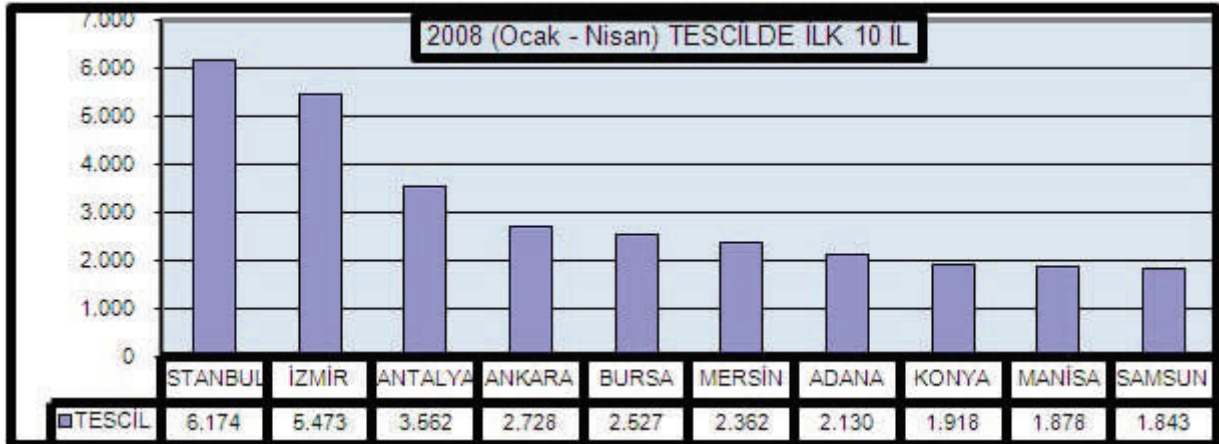
Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Sicil Gazetesi verilerine göre, 2008 yılının ilk 5 ayında açılan işyeri sayısında, 2007 yılının aynı dönemine göre %4,85'lik, kapanan işyeri sayısında ise %17,79'luk bir azalma olmuştur.

2008 Mayıs ayında açılan kapanan işyeri sayısının geçen yılın aynı ayı ile karşılaştırılması

	<u>2007 (Mayıs)</u>	<u>2008 (Mayıs)</u>	<u>Değişim</u>
Açılan İşyeri Sayısı	14.715	14.066	% 4,41
Kapanan İşyeri Sayısı	10.736	7.304	% 31,96

2008 yılı Mayıs ayında, 2007 yılı Mayıs ayına göre açılan işyeri sayısında %4,41'lik, kapanan işyeri sayısında ise %31,96'lık bir azalma gerçekleşmiştir.

31/05/2008 tarihi itibariyle esnaf ve sanatkar siciline kayıtlı aktif esnaf ve sanatkar sayısı 1.882.470'tir.

E- bülten'in yansımaları**TESK ÜYELERİ
PATRON OLUR MU?**

Z.Turhan KANAT

Haydaaa !.....
Nasıl soru bu? ....

Bakkal amca, Berber abi, Hırdavatçı Ali, Elektrikçi Hüsnü, Oto tamircisi Ahmet, Kuaför Hatice ....
Bunlar patron değil mi?....

Porton. Tamam....

Tamamsa "TESK üyeleri patron olur mu?" sorusu neyin nesi?....

Ama Rahmi KOÇ, Ferit ŞAHENK, SABANCI. Bunlarda patron.

Canım TESK Üyeleri Esnaf .....

İşte şimdi oldu. Esnaf patron doğru. Kendi işi olduğu için patron.

Ancak Esnaf ....

Gelelim yazımın başlığına....

Yani "TESK üyeleri patron olur mu?"

TESK; 1953 yılında kurulmuş. Yani 55 yıl önce!

Bugüne kadar yaptığı ticaret ata baba usulü....

Bakkal, oto tamircisi, çilingir, hırdavatçı,

Ahi Evran Kültürü ile yetişmiş. Dürüst.

O gün komşusu siftah etmemişse, gelen müşterisini komşusuna yönlendirmiş.

Ustasından, Babasından neyi görmüşse onu uygulamış.

Zerre kadar ilkesinden ödün vermemiş.

Kasabanın en emin kişisi.

En güvenilir adamı....

Eski tabirle Yediemini.....

Sonbaharda, civar köyler hasatını satıp, evin yıllık ihtiyacını gördükten sonra, parasının kalan kısmını bıraktığı "Emniyet" Sandığı.

Kavgalarda, nizalarda arabulucu,

Bayramlarda, şenliklerde önde olan adam.

Gün gelmiş mahallenin namusunu korumuş..

Gün gelmiş evlenecek oğlanın alacağı kızın istihbarat noktası olmuş.

Ve günler böyle geçmiş.

TESK 55 yaşında.

Galiba bu sefer Yeni TESK Başkanı Sayın Bendevi PALANDÖKEN geçte olsa bu durumu fark etmiş

Ki;

Çağımızın iletişim hızına ayak uydurmak amacıyla TESK için yeni bir "Elektronik Bülten" hazırlanmış.

Demek ki TESK üyelerinin günün şartlarına göre teknolojik gelişmesini yakalamaları ile patron olabileceğine inanmış.

Aradım tebrik ettim.

Anladım ki teknolojiye inanmış.

Bu çok güzel.

En azından patron niçin büyümüş, Esnaf niçin güdük kalmış, hatta erimiş.

Bunu fark etmiş.

Fark etmiş fark etmesine de .....

Acaba devamında nasıl bir yol haritası izleyecek?

Sayın PALANDÖKEN akıllı adamdır, ne yapacağını bilir.

Dilerim ki esnafın gücünü, mantığını, sermayesini birleştirmeyi sağlar....

AR-GE çalışmalarına yönelir.

AR-GE çalışmalarında elde edilen ürünlerin yatırıma ve toplumsal faydaya dönüşmesini sağlar.

İşte o zaman patron olmaya adım atar.....

Atmasına atar....

Ben, buna inanıyorum.

Ancak bir tereddütüm var.....

Esnafın sahip olduğu ahlakı, dürüstlüğü,

Sahiden "PATRONUM" diyenlere aşılayabilir mi?

Bir kitap önerisi**Ekonominin Dinamosu Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler (KOBİ) Rehberi
(Gelirler Başkontrolörü Ercan Alptürk - Yaklaşım Yayıncılık 2008)**

Ülkemizdeki toplam işletmelerin yüzde 99'unu oluşturan küçük ve orta büyüklükteki işletmelerin (KOBİ) önemi son yıllarda yeni yeni kavranmaya başlanmış olup finanstan vergiye, sosyal güvenlikle muhasebe uygulamalarına kadar bir çok alanda KOBİ'lere özel düzenlemeler yapılmıştır ve yapılmaya da devam edilmektedir. Gelirler Başkontrolörü Ercan Alptürk, "Ekonominin Dinamosu Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler (KOBİ) Rehberi" adlı kitabında, KOBİ'ler için çeşitli kaynaklarda yer alan bilgilerin önemli bir bölümünü bir araya toplamış. Yaklaşım Yayıncılık tarafından basım ve dağıtımı yapılan eserde, ağırlıklı olarak finans, vergi ve teşvik konuları işlenmekle beraber, özellikle Avrupa Birliği ile KOBİ'lerin ilişkisi ve mevcut sorunlar ile bunlara ilişkin önerilere de yer verilmiş. On bölümden oluşan kitap, ilgili mevzuatın da yer aldığı onbeş adet ekle genişletilmiş ve KOBİ'lerle ilgili bilgilerin büyük bir kısmını 438 sayfada toplamış.

Yaklaşım yayıncılık — Yıldızevler Mah. 11. Sok. No:7 Çankaya Konakları A Blok 06680 Çankaya/ANKARA TEL: (312) 439 43 43

**TÜRKİYE
ESNAF ve SANATKARLARI
KONFEDERASYONU****Aylık Elektronik Haber Bülteni****Yıl : 1 Sayı : 2
Haziran — 2008****Her ay elektronik
olarak yayınlanır ve dağıtılır.****Tunus Caddesi No : 4
Bakanlıklar ANKARA
Tel : 312-418 32 69
Faks : 312-425 75 26
E-posta : info@tesk.org.tr****TESK ,****Yöneticileri
en alt birimden itibaren
yargı gözetiminde yapılan
demokratik seçimlerle
işbaşına gelen
bağımsız****13 Mesleki Federasyon,
82 Birlik,
3151 Oda ,****491 Meslek dalıyla
ülke düzeyinde
yaklaşık 2 milyon üyeye
sahip en büyük
sivil toplum kuruluşudur.**